Ministerstvo
pro místní rozvoj

OBCEPRO
PROGRAM ROZVOJE OBCE

PROGRAM ROZVOJE OBCE

RAKOUSY

NA OBDOBÍ LET

2025 - 2035

Dokument byl schválen 13.03.2025 ZO na 2 zasedání, usnesení číslo 124

Úvod

V tomto dokumentu zastupitelstvo obce (dále jen ZO) popisuje problémy obce, jejího dalšího rozvoje a vytyčuje cíle které chce uskutečnit. Stávající stav, potřeby údržby, dalšího rozvoje obce a jejího majetku jsou průběžně diskutovány na setkáních ZO s občany. Díky tomu se podařilo určit všechny cíle a stanovit jejich důležitost v časovém horizontu 10 a více let tak aby jejich uskutečňování vyhovovalo všem našim občanům.

S ohledem na výši našeho obecního rozpočtu (cca 1,2mil.Kč) jsme nuceni drtivou většinu našich projektů financovat s pomocí dotací, zejména dotací Libereckého Kraje.

Tento Program rozvoje obce jsme si vypracovali sami. Důvodem je autentičnost a zejména šetření obecních peněz kterých nemáme mnoho.

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 Charakteristika obce

1. Území

Obec Rakousy leží v Libereckém kraji (dále jen LK) na levém břehu řeky Jizery mezi obcí Malá Skála a městem Turnovem. Obcí s rozšířenou působností je pro obec Rakousy město Turnov vzdálené asi 8km. Okresní město Semily je vzdáleno asi 20km a krajské město Liberec 35km.

Obec Rakousy leží v nadmořské výšce 257m a většina jejího území je zemědělsky využívána, zejména k chovu ovcí. Celé katastrální území obce Rakousy leží v 1 a 2 zóně CHKO Český Ráj. V obci je také přírodní rezervace „Bučiny u Rakous“. Obcí prochází krajská silnice 1. třídy po které jezdí autobus Turnov-Jablonec n/N a cyklotrasa Greenway Jireza vedoucí po obecní komunikaci.

V současné době má obec 7 členů zastupitelstva, kteří se snaží starat o zdárný chod této malé vesničky. S malým rozpočtem se musí postarat o budovu bývalé školy s přilehlým dětským hřištěm, nyní je tento objekt využíván jako výceúčelová budova OÚ s 2 obecními byty, o hřbitov, obecní osvětlení, 8 km obecních cest aj.

První oficiální zmínka o Rakousích je až v roce 1540, i když z historie rodu Heniků je možnost vzniku už v 2. pol. 13. století. V té době se jednalo o dvůr, který postupně náležel k různým panstvím (českodubké,frýdštejnské,maloskalské,hruborohozecké aj). V roce 1766-1775 byl dvůr rozprodán mezi drobné vlastníky.

V letech 1855-58 byla v obci budována železnice s mostem přes Jizeru a tunelem pod „Vrchůrou“. Počátkem 20. století byla vybudována silnice mezi Turnovem a Malou Skálou a v 50 letech minulého století také vodovod. V roce 1947 byla obec elektrifikována.

2. Obyvatelstvo

Obec Rakousy měla ke konci roku 2018 94 stálých obyvatel což oproti letům minulým znamená mírný nárůst.

V roce 2000 žilo v obci 79 trvale žijících obyvatel

V roce 2012 žilo v obci 83 trvale žijících obyvatel

V roce 2024 žilo v obci 104 trvale žijících obyvatel

V obci působí divadelní spolek Jizeran. Jizeran byl založen v roce 1924, svou činnost ukončil v padesátých letech 20. století a znovu obnoven byl v roce 1998. Spolek se stará zejména o kulturu a sport a to nejen pro místní občany, prakticky všechny akce jsou pořádány i pro občany sousedních obcí a měst. Mimo divadelních představení se kterými se každoročně zúčatňuje různých přehlídek, pořádá plesy, dětské karnevaly, dětské dny, pálení čarodejnic, masopustní průvody, velikonoční koledu, vánoční zpívání u betléma, zájezdy aj. Ze sportovního dění pořádá 2x ročně, na jaře a na podzim, dnes již tradiční volejbalové a tenisové turnaje a zajišťuje občerstvení na Rakouseckém poháru v pasení ovcí které je nezřídka současně oficiálním mistrovstvím ČR v tomto sportu.

3. Hospodářství

V minulosti se obyvatelé Rakous živili hlavně zemědělstvím, prakticky ke každé chalupě patřil kus lesa a pole na kterých se tříúhorově hospodařilo. Po únoru 1948 pak vzniklo JZD. Dnes v obci působí firma FAS s.r.o. zaměstnávající cca 12 zaměstnanců která se zabývá kovovýrobou, zejména výrobou odznaků a medailí a to od návrhu až po různé finální povrchové úpravy. V obci jsou dále 2 malé, pouze sezónně otevřené, hospůdky Vechtrovna a Bistro U Žaba, pension Chalupa Lebeda s celoročním provozem, Farma Rakousy manželů Láníkových produkující bio++ jehněčí a skopové maso. Dále jsou v obci dva objekty využívané převážně v létě k dětské rekreaci s kapacitou 60 a 100 dětí.

4. Infrastruktura

Obcí Rakousy vede komunikace 1. třídy I/4 z Malé Skály do Turnova po které v pracovních dnech cca 6x denně jezdí autobus Jablonec nad Nisou - Turnov (v obci jsou 3 autobusové zastávky). V roce 2019 zastávku Nad tunelem zrekonstruoval náš občan p. Heřmánek, další máme v plánu rekonstruovat také. Obcí prochází také železnice, ale bohužel bez možnosti zastavení, nejbližší zastávky jsou cca 2 a 5km daleko v obcích Dolánky u Turnova a Malá Skála. Obecní silnice byly dožité, proto byly s pomocí dotací LK a MMR v letech 2012-2019 (postupně, jak umožňoval rozpočet obce) rekonstruovány. V současné době si většina krajnice říká o opravu, v úseku kiosek U Žaba - Vechtrovna ujíždí do pastviny, máme hotový projekt a je zažádáno os stavební povolení. Úsek Vechtrovna - lávka do Křížek poničily podzimní povodně 2024, chceme je spolu s nájezdem na lávku opravit ve spolupráci s KSSLK.

V obci Rakousy byl vodovod vybudován v 50 letech 20 století jako součást přivaděče pitné vody pro město Turnov. Od roku 1995 je obec Rakousy členem dobrovolného svazku obcí VHS Turnov který zajišťuje zásobování pitnou vodou včetně údržby a oprav vodovodu. V roce 2017 byl nad obcí Rakousy vybudován nový vodojem s kapacitou 50 m3. V roce 2017 byl vybudován nový 50m3 vodojem a v letech 2017 a 2018 zrekonstruvána část přivaděče pitné vody pro Turnov vedoucí obcí a vodovod v části obce Hutmut, v roce 2019 rekonstrukce vodovodu v centru obce a dokončena rekonstrukce přivaděče pro Turnov. Zbývá poslední "starý" úsek od železničního viaduktu do části obce Hutmut. Tato rekonstrukce proběhla v roce 2022.

V obci jsou dosud funkční žumpy a septiky. Z hlediska rozlehlosti území obce Rakousy a řídkému osídlení by vybudování centrální ČOV bylo neúměrně nákladné (cca 60mil.Kč), proto ZO zadalo a z naspořených obecních peněz uhradilo projektovou dokumentaci (cca 220.000Kč). V prosinci 2018 podalo ZO na MŽP žádost o dotaci na vybudování DČOV. Dotaci se nám podařilo získat, bohužel jsme ji pro MŽP požadovaný vysoký podíl obce (cca4mil.Kč) nemohli čerpat. ZO proto rozhodlo o poskytnutí 50.000Kč každému kdo DČOV řádně uvede do provozu a každoročně žádá LK o poskytnutí dotace. V letech 2020 a 2021 bylo zprovozněno 13ks DČOV (za cca 1/3 rozpočtových cen 2018).

V letech 2012-2014 částečně zrekonstruovaná elektrická síť v obci má dostatečnou kapacitu, o plynofikaci se neuvažuje.

V roce 2018 bylo vyměněno 15 světel veřejného osvětlení, v roce 2020 rekonstruováno 7 sloupů a 10 světel od hřbitova přes Vrchůru do Dolních Zbiroh. V letech 2021-2022 bylo rekonstuováno 5ks sloupů a světel od OÚ k viaduktu a zvýšení počtu světel od OÚ do části Hutmut. Kvůli častým opravám VO z důvodu pádu větví a stromů plańujeme umístění kabelu VO v úseku OÚ-Hutmut do země.

Ve větší části obce je od roku 1989 funkční TKR (televizní kabelový rozvod), internet v současné době nabízí 3 poskytovatelé.

V obci jsou na 2 místech umístěny kontejnery pro tříděný odpad. Jejich svoz, stejně jako popelnic a pytlů s komunálním odpadem na základě smlouvy zajišťují TS Turnov. V roce 2021 byl zvýšen počet kontejnerů na papír a plasty ze 2 na 3 kusy, v roce 2024 přidán kontejner na kovy a textil. Plánujeme zřízení 3 kontejnerového stání v centru obce.

V dalších letech bychom rádi s pomocí dotací opravili a zateplili střechu OÚ a vybudovali podkrovní byt a archiv.

5. Vybavenost obce

V obci je 26 trvale obydlených rodinných domů a 2 obecní byty. V posledních 4 letech byly postaveny 4 nové domy. Dalších 17 je využíváno jako chalupy.

Zdravotní a sociální péče není v obci dostupná, občané za ní cestují do nejbližších obcí a měst (Malá Skála, Turnov, Semily, Jablonec nad Nisou,...). Obdobné to je i se školkou a školami. Obec má o využívání školky a ZŠ uzavřenu smlouvu s obcí Malá Skála. Do středních škol a gymnázia je třeba dojíždět do měst (Turnov, Semily, Jablonec nad Nisou,...).

Kulturní dění v obci organizuje a zajišťuje zejména divadelní spolek Jizeran. Pro akce jako plesy, taneční zábavy, dětské karnevaly, a další je využíván sál s pódiem, kuchyňkou a barem v budově OÚ jehož kapacita je asi 100 míst. Další kulturní akce jako například pálení čarodějnic, dětské dny jsou pořádány pod širým nebem na dětském hřišti a obecních pozemcích k tomu vybraných. Každoročně je v obci také pořádán Masopustní průvod a Velikonoční koleda. Několikrát ročně se v obci koná "muzicírování" které organizují manželé Franzovi v místních hospůdkách nebo budovách 2 dětských táborů které se v obci již asi 50 let nacházejí.

Za sportem musí občané obce dojíždět do blízkých měst a obcí, v obci je pouze malé dětské hřiště, které je pravidelně udržováno a díky svému umístění na tichém a slunném místě hojně využíváno. Divadelní spolek Jizeran pořádá vždy na jaře a na podzim na hřišti dětského tábora volejbalový a na tenisovém kurtu manželů Franzových tenisový turnaj na které zajišťuje hodnotné ceny a bohaté občerstvení pro soutěžící i diváky.

6. Životní prostředí

V minulosti tvořila největší část obce pole, dnes jsou to pastviny na které byla pole po devastující stoleté vodě (2000) přeměněna. V katastru obce je několik hektarů lesa, protéká jí řeka Jizera a 2 potůčky.

O údržbu a čistotu obce, dětského hřiště, hřbitova a obecních pozemků se starají sami občané na pravidelných brigádách. Také sekání krajnic našich komunikací zajišťujeme vlastníni silami, přápadně 1x ročně objednáme sekání trávy u TS Turnov.

7. Správa obce

OÚ zajišťuje pro občany obce přihlášení pobytu, správu poplatků, povolování kácení stromů, atd. Přestupky řeší na základě smlouvy MěÚ v Turnově. Obec nemá stálé zaměstnance a všichni členové 7-mi

místného ZO včetně starosty/starostky jsou neuvolnění.

Obec hospodaří s ročním rozpočtem cca 1,2 mil. Kč. Za prakticky neovlivnitelné výdaje jako mzdy, odvody, odpady, atd. vynaloží cca 800tisKč takže na rekonstrukce opravy obecního majetku a případné rozvojové aktivity zbývá ročně asi 400tis Kč. Každoročně se snažíme s pomocí dotací naši obec zvelebit. Nejnákladnějšími akcemi v letech 2012-2018 byly rekonstrukce komunikace (cca 3mil.Kč), výměna oken a dveří budovy OÚ (cca 150.000Kč) a výměna světel veřejného osvětlení a zbudování části nového VO(cca 400.000Kč).

Kriminalita v obci je prakticky nulová, přestupky páchají cizí občané, v roce 2018 byla PČR řešena 2 vloupání, jedno do sklepů OÚ a jedno vykradení Bistra u Cvrčků. Dění v obci nepravidelně na základě uzavřené smlouvy kontroluje Městská Policie Turnov a to zejména v zimních měsících.

Obec je členem několika dobrovolných svazků obcí. VHS Turnov, Mikroregion Podkozákovsko, Sdružení Český ráj..

A.2 Východiska pro návrhovou část

SWOT Analýza:

silné stránky: činnost divadelního spolku Jizeran (viz. již, uvedený výčet pořadaných akcí), získávání dotací (doprava, veřejné osvětlení), aktivita občanů (vysoká účast na svolávaných brigádách, kulturních a sportovních akcích)

slabé stránky: ztrátové odpadové hospodářství.

Plnění plánu rovoje obce v letech 2012-2024:

splněné cíle:

- vybuvování nového vodojemu, 50m3, který zajišťuje dostatek kvalitní vody, oprava obecních silnic, výměna oken a dveří budovy OÚ, výměna lamp veřejného osvětlení.

- vybudování 19ks DČOV, oprava VO v úseku budova OÚ - Dolní Zbirohy

- oprava VO v úseku OÚ-viadukt, oprava chodby OÚ, oprava brány, branky a plotu hřbitova

SWOT analýza

Silné stránky

Slabé stránky

Příležitosti

Hrozby

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 Strategická vize

Obec Rakousy je krásnou, bezpečnou a klidnou nejmenší obcí LK která nejen svým občanům nabízí dobré sportovní a kulturní vyžití.

Po již dokončených rekontrukcích silnic, vodovodu a veřejného osvětlení pomáhá obec 50.000Kč příspěvkem občanům vybudovat DČOV. Dále uvažujeme o zvelebení budovy OÚ (výměna oken, kotle, oprava střechy, podlaha sálu, jeviště, atd), vybudování malého rybníka s mokřadem a litorály, opravu autobusových zastávek, opravu VO v úseku budova OÚ - Hutmut, oprava zdi hřbitova, zpevnění krajnice cyklotrasy Greenway Jizera v části obce Na pasekách, vybudování dalšího stání pro kontejnery na tříděný odpad ve středu obce, oprava stávajícího stání pro kontejnery na tříděný odpad a vybudování parkoviště.

O dosažení vytyčených cílů se bude snažit ZO v čele se starostkou obce plně si vědomo potřeby získání dotací pro jejich dosažení. Tento program rozvoje obce který vznikl na základě diskusí s občany není samozřejmě neměnný, může se doplňovat, měnit a to především na základě požadavků našich občanů.

B.2 Cíle, opatření a aktivity

Vysoká důležitost Střední důležitost Nízká důležitost

Cíl : „Autobusové zastávky”

Rekonstrukce 1 stávající autobusové zastávky Rakousy rozcestí.

Opatření : „Autobusové zastávky” Byl zadán návrh na řešení rekonstrukce, opravy, poté zažádáme o dotaci. Akci bohužel brzdí nesouhlas majitelů pozemků u zastávky..	**Od - do**	**Odpovědnost**	**Náklady (tis. Kč)**	**Zdroj financování**
„Autobusová zastávka Na rozcestí” Záměru brání nesouhlas vlastníků sousedního pozemku.	2023 - 2035	ZO		Vlastní + externí

Cíl : „Rekonstrukce veřejného osvětlení”

Zrekonstruovat VO od OÚ do části obce Hutmut

Opatření : „OÚ - Hutmut” Probíhá stavební řízení, poté požádáme o dotace MMR a LK.	**Od - do**	**Odpovědnost**	**Náklady (tis. Kč)**	**Zdroj financování**
„Veřejné osvětlení” Probíhá stavební řízení	2025 - 2035	ZO		Vlastní + externí

Cíl : „Podpora spolků”

Obec Rakousy podporuje divadelní spolek Jizeran pravidelným ročním příspěvkem na činnost spolku a poskytováním zázemí v budově OÚ (jeviště se sálem, kuchyň). Obec Rakousy finančně podporuje i další spolky, např. myslivců a rybářů působících v katastru obce.

Opatření : „Podpora spolků”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
Účastnit se výročních schůzí spolků, zejména spolku Jizeran. Pokud ZO podpoří tak pokračovat v podpoře spolků Jizeran, MO ČRS Malá Skála a dalších.				
„Podpora spolků”	2019 - 2028	ZO	0	Vlastní
Aktivně se účastnit aktivit spolků, VČS, VH a spolky aktivně podporovat.				

Cíl : „Výsadba stromů”

Novou výsadbou obnovit stávající, postupně dožívající, lípy. Se souhlasem vlastníků pozemků vysazovat nové stromy, zejména podél Greenway Jizera.

Opatření : „Souhlasy majitelů pozemků”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
Ve spolupráci s CHKO Český Ráj získávat souhlasy majitelů pozemků a vysazovat nové stromy.				
„Výsadba stromů”	2022 - 2028	starostka a místostarosta	0	Externí
Ve spolupráci s CHKO Český Ráj se snažíme získávat souhlasy majitelů pozemků vhodných pro výsadbu stromů.				

Cíl : „Hřbitov”

Oprava zdi hřbitova.

Opatření : „Oprava zdi hřbitova”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
Hledáme realizační firmu.				
„Hřbitov - oprava zdi”	2025 - 2035	starostka a místostarosta		Vlastní + externí
Hledáme realizační firmu				

Cíl : „Obecní cesty”

Zpevnění krajnic v části obce Na pasekách, obnova krajnic v celé délce.

Opatření : „Opravy, údržba”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
Zpevnění krajnic v části obce Na pasekách, oprava krajnic v celá délce.				
„Obecní cesty”	2025 - 2035	starostka a místostarosta		Vlastní + externí
Po skončení KoPÚ v roce 2024 čekáme na státem provedenou realizaci.				

Cíl : „Parkoviště, stání pro kontejnery”

Vybudovat parkoviště u budovy OÚ, zrekonstruovat stání pro kontejnery na tříděný odpad tamtéž a vybudovat další stání pro kontejnery na tříděný odpad o hasičské zbrojnice

Opatření : „Nové parkoviště a stání kontejnerů na tříděný odpad”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
Vybudovat parkoviště u budovy OÚ, opravit stání pro kontejnery na tříděný odpad tamtéž a vybudovat nové stání pro kontejnery na tříděný odpad u požární zbrojnice.				
„Parkoviště a stání pro kontejnery na tříděný odpad”	2023 - 2027	starostka a místostarosta		Vlastní + externí
Probíhá stavební řízení.				

Cíl : „Údržba obecní silnice která je součástí Greenway Jizera”

Průběžně s pomocí dotací udržovat a obnovovat povrch, krajnice a okolí Greenway Jizera

Zásobník aktivit

„Rybník”	2021 - 2028	ZO	30 000 000	Vlastní + externí
Rádi bychom v obci vybudovali rybníček cca 0,2ha.				
„Rekonstrukce veřejného osvětlení”	2023 - 2035	starostka, místostarosta	500 000	Vlastní + externí
Probíhá stavební řízení a jednání s ČEZ				
„Budova OÚ”	2025 - 2035	starostka, místostarosta	5 000 000	Vlastní + externí
Oprava střechy budovy OÚ, oprava střechy, vybudování podkrovního bytu a archivu, úprava míst ke skladování tříděných odpadů, vybudování pergoly a dětského hřiště, vybudování parkoviště před OÚ, oprava plotu a brány.				
„Územní plán obce”	2022 - 2035	starostka, místostarosta	300 000	Vlastní + externí
Předběžně povoleny pouze 2 stavební parcely				
„Výsadba stromů”	2021 - 2030	ZO	0	Externí
„Parkování před OÚ, stání pro kontejnery na tříděný odpad”	2023 - 2028	starostka, místostarosta	800 000	Vlastní + externí
Vybudovat stání asi pro 9+1 osobních automobilů a cca 6-8 kontejnerů na tříděný odpad				
„Lavičky a stoly "u lípy", stání kontejnerů u hasičské zbrojnice”	2023 - 2035	starostka, místostarosta	100 000	Vlastní + externí
Stání pro 2-4 kontejnery tříděného odpadu, oprava stolů a laviček pro turisty. Probíhá stavební řízení.				
„Oprava a údržba obecních cest”	2023 - 2035	starostka a místostarosta	0	Vlastní + externí
Po skončené KoPÚ v 2024 čekáme na státem slíbenou realizaci.				
„Oprava kříže”	2025 - 2026	starostka a místostarosta	200 000	Vlastní + externí
Oprava kříže a jeho podstavce				

B.3 Podpora realizace programu

Ke všem plánovaným akcím získat podporu z dostupných dotačních titulů.